

Utlåtande 2005:187 RV (Dnr 331-1961/2004)

Kostnaderna för arbetslösheten i Stockholm

Motion av Yvonne Fernell-Ingelström (m) (2004:29)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande Motion (2004:29) av Yvonne Fernell-Ingelström (m) om kostnaderna för arbetslösheten i Stockholm anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Bakgrund

Yvonne Fernell-Ingelström (m) har lämnat en motion, *bilaga 2*, om kostnaderna för arbetslösheten i Stockholm. Motionären pekar på att arbetslösheten medför stora kostnader för Stockholm i form av socialbidrag och arbetsmarknadsinsatser. Härtill befaras att stadens kostnader kommer att öka till följd av ändringar i arbetslöshetsförsäkringen. Eftersom staten har ansvar för arbetsmarknadspolitiken och generella socialförsäkringssystem så ställs frågan om vilket ansvar kommunerna skall ha för att betala ut ersättning och aktivera arbetslösa. Motionären anser att stadens majoritet måste initiera en politisk diskussion i ansvarsfrågan kring arbetslösheten och dess kostnader.

Motionären säger vidare att det är angeläget att få en helhetssyn på arbetsmarknadsfrågorna och dess konsekvenser. Staden bör därför konstruera ett uppföljningssystem som snabbt kan ge besked om hur länge den enskilde varit arbetslös, vilken typ av arbetsmarknadsproblem som finns, vilka åtgärder som vidtagits av staden eller staten, samt varaktighet och resultat av dessa.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, Rinkeby stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd samt Hägerstens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att gränsdragningen mellan statens och stadens ansvar kan behöva förtydligas. Arbetet med storstadssatsningen visar att insatser för individer som står längst från arbetsmarknaden ger effekt i form av ökad förvärvsfrekvens. Det finns dock ett behov av att mer systematiskt följa upp vilka resultat kommunens arbetsmarknadsinsatser får för enskilda deltagare.

Rinkeby stadsdelsnämnd anser att de olika myndigheternas uppdrag i högre grad borde harmoniseras och delar motionärens förslag om att ett mer utvecklat uppföljningssystem för arbetslösa bidragstagare borde tas fram inom staden.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att det är viktigt att tillämpa en helhets-syn när arbetsmarknadsfrågor diskuteras, utan att arbetsförmedlingen och staden för den skull tar över varandras uppdrag. För att arbetslösa ska få bästa möjliga hjälp att närma sig arbetsmarknaden, är det också viktigt att det finns bra och övergripande uppföljningssystem.

Hägerstens stadsdelsnämnd anser att frågan om ansvar för och finansiering av arbetsmarknadspolitiken behöver utredas ytterligare samt att uppföljning av arbetsmarknadsinsatser för enskilda bör kunna ske inom ramen för Paraplysystemet eller en utveckling av detta system.

Mina synpunkter

Målet för den statliga arbetsmarknadspolitiken är en väl fungerande arbetsmarknad med full sysselsättning. Arbetsförmedlingarna medverkar till detta genom att stödja de arbetssökande och vara en kontakt mellan arbetssökande och arbetsgivare. Målet för stadens arbetsmarknadspolitik är att bidra till ökad sysselsättningsgrad bland de grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden genom utbildning av arbetskraft inom vissa bristyrken. Statens och stadens arbete ska komplettera varandra. Det är stadsdelsnämnderna som för stadens räkning ansvarar för kompletterande arbetsmarknadsinsatser. Med utgångspunkt från vars och ens uppdrag och kompetensområde ska samverkan ske. Av de arbetsmarknadspolitiska riktlinjerna för staden framgår att stadsdelsnämnderna ska inleda diskussioner med arbetsförmedlingarna i syfte att sluta lokala

samverkansöverenskommelser. I dessa överenskommelser bör också gränsdragningsfrågor mellan statens och stadens ansvarsområden kunna hanteras.

Inom kompetensfondens så kallade externa mål har det satsats ungefär 250 miljoner kronor på insatser som bidrar till en ökning av sysselsättningsgraden bland de grupper av människor som står utanför eller har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Såsom stadsledningskontoret påpekar i sitt tjänsteutlåtande har arbetet med storstadssatsningen visat att tydliga och samordnade kommunala ansträngningar med syftet att höja förvärvsfrekvensen ger effekter. Det är min fasta övertygelse att de projekt som nu genomförs med stöd av kompetensfonden kommer att visa på samma sak då de utvärderas.

Om staden genom arbetsmarknadsinsatser kan få människor att gå från försörjningsstöd till ett arbete är det både en ekonomisk vinst för staden och ett ökat välbefinnande för de personer det berör, vilket är minst lika viktigt. De framgångsrika arbetsmarknadspolitiska insatser som staden genomför kan alltså bara ses som en kostnad i det korta perspektivet. Precis som Rinkeby stadsdelsnämnd påpekar i sitt remissvar så har många arbetslösa stora svårigheter att komma in på arbetsmarknaden i dagens hårda konkurrens om jobben. Stadens arbetsmarknadsåtgärder syftar framför allt till att ge personer ytterligare kompetens för att bättre kunna hävda sig på arbetsmarknaden. På så sätt kompletterar stadens arbetsmarknadsåtgärder arbetsförmedlingarnas verksamhet.

Beträffande uppföljning av de arbetsmarknadsinsatser så ska resultat och effekter gällande alla projekt som har fått stöd från kompetensfonden följas upp.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin* (båda m) och *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att bifalla motionen.

Arbetslösheten, såväl den öppna som den dolda, är vårt lands största problem. Läger man till alla de grupper som mer ofrivilligt står utanför arbetsmarknaden genom sjuk-skrivning, förtidspension och förlängda studier med mera är situationen ytterst allvarlig. Den öppna arbetslösheten har bitit sig fast kring sexprocentnivån och sammanlagt står drygt 20 procent av den samlade arbetskraften utanför arbetsmarknaden. Denna situation kostar samhället enorma belopp varje år. Efter tio år med socialdemokratiskt

regeringsinnehav är läget på arbetsmarknaden ytterst allvarligt och ingen ljusning finns i sikte.

Tyvär har utvecklingen på arbetsmarknaden i Stockholm under den nuvarande vänstermajoriteten varit allt annat än munter. Idag är 22 000 stockholmare öppet arbetslösa. Det är 43 procent fler än när den nuvarande majoriteten tillträdde. Ytterligare 5 600 är i åtgärder, det är en ökning med mer än 50 procent, vilket innebär att 27 600 stockholmare är öppet arbetslösa eller i åtgärder. Av dessa är 3 000 ungdomar under 25 som saknar ett jobb att gå till och antalet arbetslösa ungdomar har ökat med över 10 procent bara det senaste året.

Gång efter annan påstår företrädare för socialdemokraterna att den negativa utvecklingen har vänt. Det har den inte. Däremot har åtgärderna ökat. Det är fler som är arbetslösa eller i åtgärder i Stockholms stad idag än vad det var för ett år sen. Bara sedan i våras har arbetslösheten ökat med nära 3 000 personer. I Stockholms län har 18 000 jobb försvunnit i privat sektor sedan förra valet.

Mot denna bakgrund är det svårt att ta vänstermajoritetens självberömmelse kring miljonrullningen inom kompetensfonden och storstadssatsningen på allvar. Dessa projekt har uppenbart inte varit framgångsrika.

Att öppet diskutera den verkliga arbetslösheten är något som socialdemokraterna med stödpartier inte har något intresse av. Istället pågår ständiga dimridåer från AMS och länsarbetsnämnderna som skickar ut arbetslöshetsprognoser som inte har något med verkligheten att göra.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2004:29) av Yvonne Fernell-Ingelström (m) om kostnaderna för arbetslösheten i Stockholm anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 5 oktober 2005

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Roger Mogert

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservationen av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Yvonne Fernell-Ingelström (m) har lämnat en motion, *bilaga 2*, om kostnader för arbetslösheten i Stockholm. Motionären pekar på att arbetslösheten medför stora kostnader för Stockholm i form av socialbidrag och arbetsmarknadsinsatser. Härtill befaras att stadens kostnader kommer att öka till följd av ändringar i arbetslöshetsförsäkringen. Eftersom staten har ansvar för arbetsmarknadspolitiken och generella socialförsäkringssystem så ställs frågan om vilket ansvar kommunerna skall ha för att betala ut ersättning och aktivera arbetslösa. Motionären menar att stadens majoritet måste initiera en politisk diskussion i ansvarsfrågan kring arbetslösheten och dess kostnader.

Motionären säger vidare att det är angeläget att få en helhetssyn på arbetsmarknadsfrågorna och dess konsekvenser. Staden bör därför konstruera ett uppföljningssystem som snabbt kan ge besked om hur länge den enskilde varit arbetslös, vilken typ av arbetsmarknadsproblem som finns, vilka åtgärder som vidtagits av staden eller staten, samt varaktighet och resultat av dessa.

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, Rinkeby stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd samt Hägerstens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 september 2004 är av i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Yvonne Fernell-Ingelström (m) har lämnat en motion med yrkande om att staden skall ta upp en diskussion med staten om kostnader för arbetslösheten i Stockholm och övervältringen av dessa till kommunen. Härutöver föreslås att staden skall konstruera ett uppföljningssystem som inkluderar samtliga arbetslösa.

Stadsledningskontorets anser att gränsdragningen mellan statens och stadens ansvar kan behöva förtydligas. I förslaget till arbetsmarknadspolitiska riktlinjer för Stockholms stad föreslås en utveckling av lokala samverkansöverenskommelser mellan alla stadsdelsnämnder och arbetsförmedlingar. Dessa bör kunna vara ett lämpligt forum för att hantera frågorna på det lokala planet. Arbetet med storstadssatsningen visar att insatser för individer som står längst från arbetsmarknaden ger effekt i form av ökad förvärvsfrekvens. Det finns dock ett behov av att mer systematiskt följa upp vilka resultat kommunens arbetsmarknadsinsatser får för enskilda deltagare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknads- integrations- och demokrati-enheten vid stadsledningskontorets finansavdelning.

Bakgrund

Yvonne Fernell-Ingelström (m) har lämnat en motion om kostnaderna för arbetslösheten i Stockholm. Motionären pekar på att arbetslösheten medför stora kostnader för Stockholm i form av socialbidrag och arbetsmarknadsinsatser. Härtill befaras att stadens kostnader kommer att öka till följd av ändringar i arbetslöshetsförsäkringen. Eftersom staten har ansvar för arbetsmarknadspolitiken och generella socialförsäkringssystem så ställs frågan om vilket ansvar kommunerna skall ha för att betala ut ersättning och aktivera arbetslösa. Motionären menar att stadens majoritet måste initiera en politisk diskussion i ansvarsfrågan kring arbetslösheten och dess kostnader.

Motionären säger vidare att det är angeläget att få en helhetssyn på arbetsmarknadsfrågorna och dess konsekvenser. Staden bör därför konstruera ett uppföljningssystem som snabbt kan ge besked om hur länge den enskilde varit arbetslös, vilken typ av arbetsmarknadsproblem som finns, vilka åtgärder som vidtagits av staden eller staten, samt varaktighet och resultat av dessa.

Stadsledningskontorets synpunkter

Arbetslösheten

I juli 2004 var 22 825 personer arbetslösa i Stockholm, vilket är 4,4 % av befolkningen. Av dessa var 5 411 personer, dvs. 23,7 % långtidsarbetslösa. Arbetslösheten bland ungdomar (18-24 år) uppgick i juli till 2 614, vilket motsvarar 4,4 %. Långtidsarbetslösheten bland ungdomar har dock minskat kraftigt från 240 i augusti 2003 till 102 i juli 2004.

Kostnaden för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser

Andelen ekonomiskt bistånd som utbetalades för arbetsmarknadsrelaterade försörjningshinder uppgick till 32 % år 2003, vilket är en ökning med 2 procentenheter jämfört med 2002. För 2004 är den budgeterade nettokostnaden för arbetsmarknadsinsatser beräknad till 67 mnkr.

Övervältringseffekter mellan stat och kommun

I motionen sägs att statens arbetsmarknadspolitiska program sällan eller aldrig står till förfogande för arbetslösa människor med försörjningsstöd.

Flera stadsdelsförvaltningar redovisar uppgifter om att arbetslösa med ekonomiskt bistånd hamnar sist i arbetsförmedlingens "kö".

Gränsdragningen mellan stat och kommun skulle tjäna på att förtydligas. I förslaget till arbetsmarknadspolitiska riktlinjer för staden föreslås att samverkan skall vidareutvecklas genom att s.k. lokala samverkansöverenskommelser träffas mellan stadsdels-

nämnderna och arbetsförmedlingarna. I dessa överenskommelser bör också gränsdragningsfrågor kunna hanteras.

Riksdagen har beslutat om ny avgift för personer som får arbetslöshetsersättning från Alfa-kassan, dvs. personer som inte är anslutna till någon arbetslöshetskassa. Avgiften, som beräknats till ca 132 kr per månad, betalas genom att den dras av när arbetslöshetsersättningen enligt grundförsäkringen betalas ut. De nya reglerna börjar gälla den 4 oktober 2004. Det går inte att utesluta att detta kommer att ge en viss kostnadsdrivande effekt på det ekonomiska biståndet.

Vissa hittillsvarande erfarenheter

Regeringens s.k. storstadssatsning har fr.o.m. 1998 pågått i de fem bostadsområden som har den lägsta förvärvsfrekvensen i staden. Ett stort fokus har legat på insatser för de målgrupper som stått längst från arbetsmarknaden. Insatserna har bl.a. skett genom vissa ”större” projekt, ex-vis ”Jobbcentrum” i Skärholmen. Stadsledningskontorets bedömning är att satsningen har givit önskad effekt, dvs. att ett mycket stort antal individer har lämnat en tillvaro med försörjningsstöd som enda inkomstkälla och kommit i arbete.

Av nedanstående tabell framgår utvecklingen av förvärvsfrekvensen (20-64 år) i den s.k. storstadssatsningens områden:

År	1998	1999	2000	2001	2002
Rinkeby	36,4	39,5	44,9	46,8	45,8
Tensta	61,3	62,2	64,9	65,9	65,7
Husby	61,1	62,2	65,5	65,7	64,5
Rågsved	68,0	68,9	71,5	71,9	71,0
Staden tot.	72,5	73,5	75,1	75,3	74,6

Förvärvsfrekvensens ökning kan till en viss del förklaras med ett bättre konjunkturläge under perioden. En försiktig gissning är att de kommunala insatserna och statens insatser tillsammans med konjunktoreffekter har spelat en lika stor roll. Detta visar att tydliga och samordnade kommunala ansträngningar med syftet att höja förvärvsfrekvensen ger effekter.

Uppföljning av arbetsmarknadsinsatser

Stadsledningskontoret anser att det finns ett behov av att systematiskt följa upp vilka resultat arbetsmarknadsinsatserna får för enskilda deltagare. Ett sätt är att ta till vara och bygga vidare på det utvecklingsarbete som Kompetensfonden påbörjat för att följa upp resultat och effekter av olika kompetensfundsprojekt.

I detta sammanhang bör undersökas vilka möjligheter som finns att registrera fler uppgifter/alternativt bygga vidare på Paraplyet.

Rinkeby stadsdelsnämnd beslutade den 23 september 2004 att som svar på remissen åberopa förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av *Kerstin Gustavsson m.fl.* (m) till förmån för eget förslag till beslut, *bilaga 1*.

Rinkeby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande (odaterat) är av i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Yvonne Ferell-Ingelström (m) föreslår att staden uppvaktar regeringen för att komma tillrätta med ansvarsfrågan samt finansieringen för arbetsmarknadspolitiken avseende samtliga arbetslösa grupper.

Vidare föreslår motionären att det är angeläget att ha en helhetssyn i diskussioner om arbetslöshet. Likaså bör det finnas ett statistiskt underlag som inkluderar samtliga arbetslösa.

Motionären pekar på en problematik som växer i stadsdelen. Allt fler personer utestängs från arbetsförmedlingens arbetsmarknadsinsatser på grund av att de inte tillhör den målgrupp som arbetsförmedlingen har i uppdrag att aktivt arbeta med.

Rinkeby Stadsdelsförvaltning har ett mycket väl utvecklat samarbete med arbetsförmedlingen för att tillsammans uppnå bästa resultat utifrån varandras uppdrag. Myndigheternas olika uppdrag och regelverk begränsar dock samverkan och kring vilka målgrupper som samverkan är möjlig.

Rinkeby stadsdelsförvaltning anser att de olika myndigheternas uppdrag i högre grad borde harmoniseras.

Förvaltningen delar motionärens förslag om att ett mer utvecklat uppföljningssystem för arbetslösa bidragstagare borde tas fram inom staden

Förvaltningens svar på motionen

Rinkeby är en stadsdel med c 15000 invånare, belägen på Järvafältet. Området uppfördes under miljonprogrammet med 5056 lägenheter, varav 98% är hyresrätter. Befolkningen är ung, med en andel barn som är långt över stadens genomsnitt. Stadsdelen har relativt hög andel av nyinflyttade familjer och ensamstående personer som bor i andra hand eller inneboende. Bland annat, av den orsaken är många familjer trångbodda.

Andelen invånare med utländsk bakgrund är 75 procent mot 20 procent för Stockholm i sin helhet. Hälften av dem som har utländsk bakgrund i Rinkeby är utländska medborgare.

Bland alla vuxna i Rinkeby har 35 procent enbart folk- eller grundskola och något fler har en gymnasieutbildning. Bland de yngre vuxna (20 - 24 år) är det dock nästan 45 procent som har gymnasieutbildning och andelen med enbart grundskola minskar. En mindre del av Rinkebys vuxna befolkning har eftergymnasial utbildning. Siffrorna

är lite osäkra; statistiken saknar uppgifter om utbildning för 14 procent av de vuxna. För alla vuxna stockholmare är den statistiska utbildningsnivån väsentligt högre.

Drygt 25 procent av Rinkebys befolkning får försörjningsstöd vid något tillfälle under året mot 7 procent av all invånare i Stockholm. Både i hela Stockholm och i Rinkeby är det större andel unga som får försörjningsstöd.

I genomsnitt har 1200 hushåll/månad försörjningsstöd med 9,7 mnkr/mån

Förvärvsfrekvensen i Rinkeby är ca 47% och arbetslösheten är 5,1%

Många av de arbetslösa bidragstagarna har stora svårigheter att komma in på arbetsmarknaden i dagens hårda konkurrens om jobben. Många av de arbetslösa saknar erfarenhet eller har bristande språkkunskaper som försvårar inträdet på arbetsmarknaden. I den rådande konjunkturen har också många slagits ut från arbetsmarknaden på grund av "sist in, först ut", d v s de har för kort tid i arbetet för att få stanna kvar vid nerdragningar på företag eller myndigheter.

Arbetsmarknadsåtgärder

Mot bakgrund av en avmattad arbetsmarknad har arbetet med arbetslösa socialbidragstagare att komma ut på öppna arbetsmarknaden försvårats. Majoriteten av dem som uppbär ekonomiskt bistånd under lång tid har en kombination av arbetshinder som kräver förberedande insatser innan man kan följa reguljära utbildningar eller matchas in i arbete. Rinkeby stadsdelsförvaltning har därför utvecklat en lokal plattform – , arbetscentrum och utifrån det lokala kontaktnätet skapat olika erbjudanden

Ett problem är de hinder som föreligger för socialtjänstens stora kundgrupp att få komma ifråga för utbildningssystemets och arbetsmarknadsverkets insatser. Utestängande krav på behörighet, SFI-godkänt etc gör att man nästan aldrig får ta första steget. Stadsdelarna tenderar därför att utveckla såväl egna utbildningar och matchningssystem in i jobb istället.

Rinkeby stadsdelsnämnd har gjort stora insatser inom verksamhetsområdena arbetsmarknad/näringsliv såväl inom ordinarie budget som genom olika projekt. Internt inom förvaltningen kan samverkansnivån betraktas som hög, eftersom varje verksamhetschef sitter med i förvaltningsledningen där alla strategiska frågor dryftas gemensamt

Satsningar har gjorts på både hög- och lågutbildade, och samarbetet med Arbetsförmedlingen är sedan länge väl utvecklat.

Rinkeby stadsdelsförvaltning har arbetsmarknadsfrågorna samlade inom arbetsmarknad och näringslivsenheten och i nära samverkan med försörjningsenheten. Arbetsmarknadsprojektet arbetscentrum har en viktig roll i matchningsarbetet och arbetsträning.

En översyn av arbetscentrums framtida roll och uppdrag påbörjades under våren/försommaren tillsammans med försörjningsenheten. Målet är att hitta lösningar som effektiviserar och utvecklar arbetsmetoderna och samverkan mellan arbetscentrum och försörjningsenheterna. Försörjningsenheten och arbetsmarknadsenheten har tillsammans tagit fram ett strategidokument för arbetssätt,

metoder samt uppföljning-utvärdering i syfte att minska bidragsberoendet och öka förvärvsfrekvensen.

Hörnstenen i strategiarbetet är ett integrerat "teamarbete" mellan socialsekreterarna på försörjningsenheten och arbetskonsulenterna på arbetsmarknadsenheten och arbetsförmedlingen i syfte att klienten ska få största möjliga stöd och hjälp utifrån sina förutsättningar och att informationen om personens bakgrund och förutsättningar överförs mellan handläggarna (handlingsplan). Arbetsmetoder får vidareutvecklas i samråd mellan handläggarna, (kartläggning, handlingsplaner, trepartsamtal, gruppinformation etc).

Rinkeby Stadsdelsförvaltning har ansökt om medel från stadens kompetensfond för att i samverkan med närliggandestadsdelar anordna utbildningar som tillgodoser språkbehovet för personer som står långt från arbetsmarknaden på grund av bristande språkkunskaper.

Projektet skall möjliggöra för dem som idag i praktiken både står utanför den kommunala vuxenutbildningen och arbetsmarknadsverkets erbjudanden att få utbildning och arbetstränande insatser. Verksamheten skall också ge de förberedande insatser som är en förutsättning för lyckade matchningsinsatser. Givetvis avser projektet att möjliggöra att fler av socialtjänstens kunder också blir arbetsförmedlingens kunder.

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade den 23 september 2004 att godkänna och överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Helena Bonnier m fl* (m), *Claes Fleming m fl* (fp) och *Jan Ulander* (kd) till förmån för eget förslag till beslut, bilaga 1.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 september 2004 är av i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

En motion från moderaterna i Stockholms stadshus har remitterats från kommunstyrelsen till stadsdelsnämnden för yttrande, gällande kostnaderna för arbetslösheten i Stockholms stad. Bakgrunden till motionen är att stadens kostnader för försörjningsstöd till följd av arbetslöshet, tros öka på grund av förändrade regler för A-kassa och Alfabakassa. I motionen föreslås att kommunfullmäktige uppvakter regeringen för att komma till rätta med ansvarsfrågan samt finansieringen för arbetsmarknadspolitik. En helhetssyn föreslås tillämpas när arbetsmarknadsfrågor diskuteras och ett uppföljningssystem arbetas fram som inkluderar samtliga arbetslösa.

Förvaltningen anser att det är viktigt att tillämpa en helhetssyn när arbetsmarknadsfrågor diskuteras, utan att arbetsförmedlingen och staden för den skull tar över varandras uppdrag. För att arbetslösa ska få bästa möjliga hjälp att närma sig arbetsmarknaden, är det också viktigt att det finns bra och övergripande uppföljningssystem.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom programområdet Socialtjänsten i samverkan med utrednings- och statistikkontoret (USK).

Bakgrund

En motion från moderaterna i Stockholms stadshus har remitterats från kommunstyrelsen till stadsdelsnämnden för yttrande gällande kostnaderna för arbetslösheten i Stockholm.

Bakgrunden till motionen är att stadens kostnader för försörjningsstöd till följd av arbetslöshet, tros öka på grund av förändrade regler för A-kassa och Alfabakassa. Eftersom staten har ansvaret för arbetsmarknadspolitik och generella socialförsäkringssystem, ställer sig moderaterna frågan vilket ansvar kommunerna ska ha, och i vilken omfattning, för att betala ut ersättning och aktivera arbetslösa grupper.

I förslaget föreslås:

- att kommunfullmäktige uppvaktar regeringen för att komma till rätta med ansvarsfrågan samt finansieringen för arbetsmarknadspolitiken gällande samtliga arbetslösa grupper,
- att en helhetssyn tillämpas när arbetsmarknadsfrågor diskuteras och att statistiska underlag tas fram som inkluderar samtliga arbetslösa, samt
- att ett uppföljningssystem arbetas fram som snabbt kan ge besked över hur länge en enskild varit arbetslös, vilken typ av arbetsmarknadsproblem som finns, vilka åtgärder som vidtagits av staden och eventuellt staten samt varaktigheten och resultatet av detta.

Avgift för arbetslösa med Alfa-kassa

Riksdagen har beslutat att från och med den 4 oktober införa en avgift om 6 kr per ersättningsdag för personer som får arbetslöshetsersättning enligt grundförsäkringen, utan att tillhöra någon arbetslöshetskassa. Alfa-kassan administrerar grundförsäkringen i arbetslöshetsförsäkringen för denna grupp av arbetslösa. Tanken är att avgiften ska täcka en del av Alfa-kassans förvaltningskostnader. Avgiften gäller ej de som är anslutna till Alfa-kassan och betalar avgift för anslutning.

Den nya avgiften beräknas ge förvaltningen ökade kostnader i form av försörjningsstöd för de arbetslösa som berörs. Avgiften motsvarar ca 132 kr per person och månad och dras direkt från den enskildes ersättning. Motsvarande summa utbetalas därefter som försörjningsstöd till de personer som är aktuella inom socialtjänsten. Det är däremot svårt att ge någon prognos över hur många som berörs, då de som är anslutna till A-kassan samt de som är anslutna till Alfa-kassan och icke anslutna till Alfa-kassan registreras i en gemensam kod avseende försörjningshinder.

Arbetsförmedlingens statistiska underlag

Arbetsförmedlingarna för statistik som utrednings- och statistikkontoret (USK) följer upp månatligen. Av arbetsförmedlingens statistik framgår bland annat:

- *Antal inskrivna öppet arbetslösa (kan ta arbete omedelbart)* fördelade efter ålder, utländskt medborgarskap, långtidsinskrivning (unga 100-dagar, övriga 7- mån). Det innebär att arbetsförmedlingens system innehåller information om inskrivningstidens längd. Däremot finns i det systemet ingen information om de inskrivna personerna också är aktuella för någon arbetsmarknadsinsats från stadens sida.
- *Antal personer i olika typer av arbetsmarknadsåtgärder.* Ingen redovisning finns i den reguljära statistiken över hur lång tid personerna i åtgärd varit arbetslösa eller i åtgärd. Även här är det så att ingen information finns om personerna i åtgärd har varit, eller är aktuella för någon arbetsmarknadsinsats från stadens sida.

Nytt uppföljningssystem

Staden håller med hjälp av medel från kompetensfonden på att bygga upp ett system för stadsdelsförvaltningarna, att registrera de personer som deltar i olika typer av arbetsmarknadsinsatser. Systemet är tänkt att fungera från och med hösten 2004 och är ett web-baserat registreringssystem utanför Paraplyet. Detta system ska möjliggöra en uppföljning av de olika projektens syften, såsom att en viss andel genomgått en utbildning eller att bidragsbehovet minskar. Uppföljningen begränsas till stadens projekt.

En vidare uppföljning som även inkluderar statens arbetsmarknadsinsatser kräver samarbetningar av stadens och statens data. För detta krävs tillstånd, medel och tid. Bland annat behöver ställning tas till frågan inom vilken tidsrymd uppföljningen ska ske – är det insatserna under ett år som ska följas upp året därpå? En annan frågeställning är hur eventuella utflyttare från Stockholms stad ska behandlas i uppföljningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen menar att det är viktigt att tillämpa en helhetssyn när arbetsmarknadsfrågor diskuteras, utan att arbetsförmedlingen och staden för den skull tar över varandras uppdrag. För att arbetslösa ska få bästa möjliga hjälp att närma sig arbetsmarknaden, är det också viktigt att det finns bra och övergripande uppföljningssystem. System som ska stödja och möjliggöra en bättre intern uppföljning ska tas fram. För vidare samordning krävs inte enbart en dialog mellan staten och staden utan även en genomlysning av vad som är möjligt att samordna. Förvaltningen kan inte bedöma om en uppvaktning kan ge svar på dessa frågor, men det kan vara en början på en dialog.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Hägerstens stadsdelsnämnd beslutade den 23 september 2004 att som svar på remissen godkänna stadsdelsförvaltningens yttrande.

Reservation anfördes av *Margareta Cederfelt m.fl.* (m) till förmån för eget förslag till beslut, bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av *Bengt Sundell m.fl.* (v), bilaga 1.

Hägerstens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 augusti 2004 är av i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över en motion till kommunfullmäktige om att staden ska uppvakta regeringen för att komma tillrätta med ansvarsfrågan samt finansieringen för arbetsmarknadspolitiken gällande samtliga arbetslösa grupper. I motionen föreslås också att staden ska utarbeta ett system för uppföljning av enskilda arbetslösa.

Förvaltningen anser att frågan om ansvar för och finansiering av arbetsmarknadspolitiken behöver utredas ytterligare samt att uppföljning av arbetsmarknadsinsatser för enskilda bör kunna ske inom ramen för Paraplysystemet eller en utveckling av detta system.

Bakgrund

I en motion till kommunfullmäktige anför Yvonne Fernell-Ingelström (m) att stadens kostnader för försörjningsstöd till arbetslösa med för låg eller ingen arbetslöshetsersättning utgör 1/3 av den totala nettokostnaden för försörjningsstöd under ett år. Utöver detta har staden också kostnader för arbetsmarknadspolitiska insatser, vars värde ifrågasätts i motionen. Motionären befarar att stadens kostnader kommer att öka ytterligare framöver, bl.a. till följd av statliga beslut som rör arbetslöshetsförsäkringar. I motionen föreslås att staden ska uppvakta regeringen för att komma tillrätta med ansvarsfrågan och finansiering för arbetsmarknadspolitiken för alla arbetslösa grupper samt att staden ska konstruera ett system för att följa upp omfattning av och åtgärder mot arbetslöshet hos enskilda.

Förvaltningens synpunkter

Arbetsförmedlingarnas verksamhet riktar sig idag huvudsakligen till personer som har den utbildning, erfarenhet och personliga kvalifikationer som krävs för att de tämligen omgående ska kunna ta ett arbete på den öppna arbetsmarknaden. Den som på grund av otillräckliga kunskaper i svenska språket, bristande praktik eller andra orsaker har svårt att få arbete erbjuds kommunala insatser som syftar till att ge personen den ytterligare kompetens som han eller hon behöver för att kunna hävda sig på arbetsmarknaden. Kommunens arbetsmarknadsåtgärder omfattar t.ex. invandrare som behöver kompletterande utbildning i svenska och personer med drogproblematik. Åtgärderna, som bygger på den goda kunskap om arbetshinder/förmågor som finns i kommunen, är

individuellt anpassade och följs upp noggrant, bl.a. genom den koppling som sker till ekonomisk ersättning i form av försörjningsstöd.

Det som erbjuds i kommunal regi är således inget alternativ till arbetsförmedlingens verksamhet, utan ett komplement till den. Huruvida denna uppdelning är det bästa sättet att tillgodose de enskildas och arbetsmarknadens behov är svårt att avgöra. För ett välgrundat ställningstagande till de olika aspekter som finns av frågan behövs mer omfattande analyser än dem som förvaltningen har möjlighet att genomföra.

Förvaltningen delar motionärens oro för de ökade kommunala kostnader som kan bli följderna att fler och fler arbetslösa faller inom kommunernas ansvarsområde. Redan märks konsekvenser av att försäkringskassorna börjat göra strängare bedömningar av sjukskrivningar, vilket i och för sig är lovvärt men samtidigt medför att fler människor blir i behov av försörjningsstöd och/eller arbetsmarknadsåtgärder från kommunen. Om reglerna för arbetslöshetsersättningar ändras kan behovet av dessa kommunala insatser öka ytterligare, vilket vore mycket bekymmersamt i en tid med redan knappa resurser i kommunerna.

Stadens insatser för olika grupper av biståndsbehövande följs idag upp i ärendehanteringssystemet Paraplyet. I det fall det systemet inte bedöms tillgodose behoven av uppföljning när det gäller arbetslösa, bör systemet förbättras så att det kan tillföras och leverera önskade data. Att bygga upp ytterligare ett uppföljningssystem utöver Paraplyet skulle troligen medföra stora kostnader och en ökad arbetsbelastning på berörda handläggare, vilket inte är önskvärt.

RESERVATIONER M.M.

Rinkeby stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Kerstin Gustavsson m.fl. (m) enligt nedan.

att tillstyrka motionen och
därutöver som svar på remissen anför följande

2003 var det första kalenderåret som socialdemokraterna bär ett fullkomligt politiskt ansvar för. Partiet styr såväl statsapparaten, som utvecklingen i Stockholms stad och Stockholms läns landsting. Resultatet förskräcker då 2003 blev ett ur ekonomiskt perspektiv ett förlorat år för Stockholm.

Trots stora överskottet valde socialdemokraterna att omedelbart höja skatten i Stockholms stad med 50 öre. Det är det enda vallöfte de verkligen hållit hittills. Totalt har stockholmarnas skatter, tillsammans med höjningarna i landstinget, ökat med 2 kr och 45 öre per intjänad hundralapp. Socialdemokraterna har därmed på bara drygt två år höjt skatten för en vanlig stockholmsfamilj med över 11 000 kronor per år.

Men världens högst beskattade huvudstadsbefolkning drabbades också av den socialdemokratiska regeringens politik. Utöver de lokala skattehöjningarna har staten också höjt elskatten, skatten på villaolja samt inte minst fastighetskatten. Resultatet av skattechocken är en hemmagjord depression i Stockholm. Under 2003 gick 2 716 företag i Stockholms län i konkurs. Det är en ökning med 12 procent jämfört med 2002. Samtidigt har antalet nyregistrerade företag minskat kraftigt i Stockholm. 2003 startades nära 4 procent färre företag än under 2002. De svåra tiderna för företagen märks direkt i en kraftig ökning av arbetslösheten, inte minst bland unga stockholmare. Totalt ökade arbetslösheten bland ungdomar 18-24 år med nära 40 procent under 2003. Resultatet av socialdemokraternas skattechock är dessutom att allt fler blir beroende av socialbidrag.

En viktig förklaring till Stockholms tillväxtproblem är att regionen varje år dräneras på 16 miljarder kronor genom skatteutjämningen. Om vi fick behålla dessa resurser i regionen skulle det ge möjligheter för tusentals nya jobb.

Sverige och Stockholm behöver en ny politik för företagande och nya jobb. Fler behöver gå från bidrag till arbete och egen försörjning. Samtidigt behöver ansvaret för finansieringen av arbetsmarknadspolitiken ses över. Vi tillstyrker därför förslaget i motionen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Helena Bonnier m fl (m) , Claes Fleming m fl (fp) och Jan Ulander (kd) till förmån för eget förslag till beslut enligt nedan.

Stadsdelsnämnden föreslås besluta
atttillstyrka motionen samt
attdärutöver som svar på remissen anför följande;

2003 var det första kalenderåret som socialdemokraterna bär ett fullkomligt politiskt ansvar för. Partiet styr såväl statsapparaten, som utvecklingen i Stockholms stad och Stockholms läns landsting. Resultatet förskräcker då 2003 blev ett ur ekonomiskt perspektiv ett förlorat år för Stockholm.

Trots stora överskottet valde socialdemokraterna att omedelbart höja skatten i Stockholms stad med 50 öre. Det är det enda vallöfte de verkligen hållit hittills. Totalt har stockholmarnas skatter, tillsammans med höjningarna i landstinget, ökat med 2 kr och 45 öre per intjänad hundralapp. Socialdemokraterna har därmed på bara drygt två år höjt skatten för en vanlig stockholmsfamilj med över 11 000 kronor per år. Men världens högst beskattade huvudstadsbefolkning drabbades också av den socialdemokratiska regeringens politik. Utöver de lokala skattehöjningarna har staten också höjt elskatten, skatten på villaolja samt inte minst fastighetsskatten. Resultatet av skattechocken är en hemmagjord depression i Stockholm. Under 2003 gick 2 716 företag i Stockholms län i konkurs. Det är en ökning med 12 procent jämfört med 2002. Samtidigt har antalet nyregistrerade företag minskat kraftigt i Stockholm. 2003 startades nära 4 procent färre företag än under 2002. De svåra tiderna för företagen märks direkt i en kraftig ökning av arbetslösheten, inte minst bland unga stockholmare. Totalt ökade arbetslösheten bland ungdomar 18-24 år med nära 40 procent under 2003. Resultatet av socialdemokraternas skattechock är dessutom att allt fler blir beroende av socialbidrag.

En viktig förklaring till Stockholms tillväxtproblem är att regionen varje år dräneras på 16 miljarder kronor genom skatteutjämningen. Om vi fick behålla dessa resurser i regionen skulle det ge möjligheter för tusentals nya jobb.

Sverige och Stockholm behöver en ny politik för företagande och nya jobb. Fler behöver gå från bidrag till arbete och egen försörjning. Samtidigt behöver ansvaret för finansieringen av arbetsmarknadspolitiken ses över. Vi tillstyrker därför förslaget i motionen.

Hägerstens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Margareta Cederfelt m.fl. (m) mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut enligt nedan.

Hägerstens stadsdelsnämnd tillstyrker motionen och yttrar därutöver

2003 var det första kalenderåret som socialdemokraterna bar ett fullkomligt politiskt ansvar för i Stockholm. Partiet styr såväl statsapparaten, som utvecklingen i Stockholms stad och Stockholms läns landsting. Resultatet förskräcker då 2003 blev ett ur ekonomiskt perspektiv ett förlorat år för Stockholm.

Trots stora överskottet valde socialdemokraterna att omedelbart höja skatten i Stockholms stad med 50 öre. Det är det enda vallöfte de verkligen hållit hittills. Totalt har stockholmarnas skatter, tillsammans med höjningarna i landstinget, ökat med 2 kr och 45 öre per intjänad hundralapp. Socialdemokraterna har därmed på bara drygt två år höjt skatten för en vanlig stockholmfamilj med över 11 000 kronor per år.

Men världens högst beskattade huvudstadsbefolkning drabbades också av den socialdemokratiska regeringens politik. Utöver de lokala skattehöjningarna har staten också höjt elskatten, skatten på villaolja samt inte minst fastighetsskatten. Resultatet av skattechocken är en hemmagjord depression i Stockholm. Under 2003 gick 2 716 företag i Stockholms län i konkurs. Det är en ökning med 12 procent jämfört med 2002. Samtidigt har antalet nyregistrerade företag minskat kraftigt i Stockholm. 2003 startades nära 4 procent färre företag än under 2002. De svåra tiderna för företagen märks direkt i en kraftig ökning av arbetslösheten, inte minst bland unga stockholmare. Totalt ökade arbetslösheten bland ungdomar 18-24 år med nära 40 procent under 2003. Resultatet av socialdemokraternas skattechock är dessutom att allt fler blir beroende av socialbidrag.

En viktig förklaring till Stockholms tillväxtproblem är att regionen varje år dräneras på 16 miljarder kronor genom skatteutjämningen. Om vi fick behålla dessa resurser i regionen skulle det ge möjligheter för tusentals nya jobb.

Sverige och Stockholm behöver en ny politik för företagande och nya jobb. Fler behöver gå från bidrag till arbete och egen försörjning. Samtidigt behöver ansvaret för finansieringen av arbetsmarknadspolitiken ses över. Vi tillstyrker därför förslaget i motionen.

Särskilt uttalande gjordes av Bengt Sundell m.fl. (v) enligt nedan.

Moderatmotionen sätter inte in arbetslösheten i sitt sammanhang - dvs. hur det ser ut i världen, med en internationell lågkonjunktur de senaste åren, hur världsekonomin ser ut. Och hur det ser ut i Stockholmsregionen. Stockholmsregionen är ett klassamhälle som präglas särskilt av den rent geografiska åtskillnaden av olika grupper. Ofta räcker det med en resa med tunnelbanan eller pendeltåget mellan två delar av regionen för att

tydligt se de stora skillnaderna i resurser och livsmöjligheter som människor i vår region har beroende på sin sociala bakgrund. Segregeringen avgörs till stor del av de ekonomiska förutsättningarna kring boendet. De rika kommunerna har en mycket liten andel hyresrätter och domineras av villor och bostadsrätter. I de rikare kommunerna är utbildningsnivån klarat högre bland såväl utlandsfödda som svenskar, medan den är generellt lägre i fattiga områden. Men i dessa områden bor inte bara lågutbildade utan också många utlandsfödda akademiker som p.g.a. sitt namn eller utseende hindras från att försörja sig inom sitt yrke. Tusentals människor med fel namn och utseende hindras från att försörja sig och sin familj.

Dagens Nyheter publicerade den 6 september en undersökning där 4 personer deltog - två med svenska och två med utländska namn som sökt samma arbeten. Genomgående har de två sökande med utländska namn avvisats som sökande, medan de med svenska välkomnats att komma in med en ansökan. Det är hög tid att arbetsgivarnas organisationer sätter in ordentliga insatser för att sätta press på sina medlemmar att faktiskt leva upp till lagens krav när det gäller diskriminering.

Moderatmotionen refererar till en forskningsrapport, där ingressen citeras och där det bl.a. står "Där återfinns de minst etablerade grupperna: ofta unga immigranter och ensamstående kvinnor". Varför tar moderatmotionen inte upp diskrimineringen på arbetsmarknaden som utestänger tusentals människor från att arbeta och kunna försörja sig.

Moderatmotionen tar upp frågor som "hur många förlorar vi på vägen, hur många tappar självförtroendet och hur många blir utan referenser från en arbetsplats? Slutsatsen måste bli att det är ett gigantiskt slöseri med människor och deras kompetens. Men vilken slutsats drar moderaterna? Moderatmotionen ställer frågor om kostnader? om ett uppföljningssystem på hur länge den enskilde varit arbetslös? vilken typ av arbetsmarknadsproblem som finns? Ställer man sådana frågor då undrar många med oss vad syftet med denna motion är.

Vi vill arbeta för ett integrerat samhälle, där människors olika ursprung ses som en tillgång och där alla får samma möjligheter att forma sina liv. Och därmed möjlighet att få försörja sig. Det är ett slöseri med människor som kostar samhället miljarder.

Varför tar inte moderatmotionen upp, problemet med att människor anställs från dag till dag till minimala löner. Ungdomar, framför allt kvinnor drabbas extra hårt av otrygga anställningar. En halv miljon människor i Sverige hade 2003 någon form av visstidsanställning, vilket är en ökning med nästan en tredjedel sedan 1990. För kvinnor under 30 år har andelen visstidsanställningar ökat från 15 procent 1990 till nästan 30 procent 2003. Nästan hälften av alla kvinnor under 25 år har en visstidsanställning. Unga människor måste få rätt till en trygg försörjning och ett drägligt arbetsliv. Otrygga jobb skapar otrygga och osäkra familjeförhållanden.

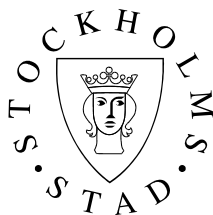
Budgetuppgörelsen på riksplanet i september mellan s, v, och mp för 2005 är inriktad på att bl.a. skapa nya jobb och pressa tillbaka arbetslösheten.

1. Ökade resurser till kommunerna för att trygga jobben

Kommuner och landsting får, jämfört med vad som tidigare beslutats, ytterligare 1,5 miljarder kr 2004, 6 miljarder kr 2005 och 7 miljarder kr 2006. pengarna ska

skapa förutsättningar för kommunerna att behålla och anställa personal i skolan, vården och omsorgen.

2. *Skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare ger ökad köpkraft och fler jobb.*
900 – 2100 kr per år.
3. *Mer pengar till forskning stärker jobben och tillväxten långsiktigt.*
Forskningsanslagen höjs med 2,3 miljarder kr på fyra år.
4. *Satsningar på småföretagen*
Arvs- och gåvoskatterna slopas för att bl. a underlätta arvsskiften i små- och medelstora företag. Att små och medelstora företag kan fortleva.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2004:29

2004:29

Motion av Yvonne Fernell-Ingelström (m) om kostnaderna för arbetslösheten i Stockholm

Arbetslösheten sätter nu stora spår i Stockholms budget.

Från maj 2003 till april 2004 uppskattas kostnaderna för försörjningsstöd med orsak arbetslöshet till 314 Mkr. Totalt motsvarar detta ca en tredjedel av den totala nettokostnaden för försörjningsstöd under ett år för staden. Gruppen arbetslösa helt utan ersättning från A-kassa/Alfakassa står för drygt 2/3 av stadens kostnader för försörjningsstöd med orsak arbetslöshet.

Utöver kostnaderna för ersättning för arbetslöshet har staden också kostnader för arbetsmarknadspolitiska insatser med 66 Mkr. Sammantaget innebär detta nettokostnader på 380 Mkr.

Stadens kostnader kommer dessutom att öka framöver. Staten kommer nu troligtvis att införa snävare regler för A-kassa samt utdebiterar en avgift för de som endast innehar grundförsäkring, s.k. Alfakassa. Då flertalet arbetslösa med Alfakassa redan idag behöver kompletterande försörjningsstöd för att klara existensminimum innebär detta, att staten genom sitt förändrade regelsystem helt enkelt ökar kostnaderna för försörjningsstöd i den kommunala budgeten i ungefär motsvarande omfattning som avgifter tas ut. A-kasseberättigade kommer troligtvis i åtnjutande av sin försäkring i mer begränsad skala med de nu föreslagna förändringarna i A-kassesystemet. Detta innebär ytterligare kostnader för försörjningsstöd beroende på hur begränsningsreglerna utformas.

Statens arbetsmarknadspolitiska program står sällan eller aldrig till förfogande för de arbetslösa grupper, som behöver försörjningsstöd. Begränsningar avseende arbetsmarknadspolitiska åtgärder har medfört, att allt färre kan komma i åtnjutande av de statliga arbetsmarknadsåtgärderna. Den enda social-

försäkring som kvarstår är försörjningsstöd som är den yttersta maskan i skydds nätet.

Cirkeln är slut - återigen blir det kommunerna som får bära de ökande kostnaderna.

Eftersom staten har ansvaret för arbetsmarknadspolitik och generella socialförsäkringssystem är det berättigat att ställa frågan vilket ansvar kommunerna skall ha och i vilken omfattning för att betala ut ersättning och aktivera arbetslösa grupper som nu blivit fallet.

Kommunerna riskerar få allt fler arbetslösa, som fastnar i försörjningsstöd under allt längre tid då få eller inga utvägar finns via statliga åtgärder.

Idag står över en miljon personer mellan 16 - 64 år utanför arbetsmarknaden i landet. I mars 2004 redovisas 19 878 personer arbetslösa eller 3,8 % av personer i yrkesverksam ålder. Utöver dessa siffror återfinns ytterligare 3.791 personer eller 0,5 %, arbetslösa i konjunkturberoende åtgärder. Detta innebär totalt antal arbetslösa i Stockholm med 23.669

Vi vet, att ett stort arbetskraftsbehov kommer inom några år - men hur många förlorar vi på vägen, hur många tappar självförtroende och hur många blir utan referenser från en arbetsplats? Ingen kan som merit anföra två till fem års arbetslöshet när man söker en anställning.

Många kommuner befinner sig idag en starkt trängd ekonomisk situation, vilket föranleder att noga se på och genomlysna varje kommunal kostnad.

Nyligen presenterade professorn i socialt arbete, Tapio Salonen och doktoranden Rickard Ulmestig, Universitetet i Växjö, en forskningsrapport på DN-debatt med rubriken "Fattigvård för B-lag bland arbetslösa" (ur Det nedersta trappsteget. En studie om kommunal aktivering).

Ingressen med fetstil till rapporten på DN-debatt lyder :

"I dag finns inte längre någon enhetlig politik mot arbetslösheten. Den stolta svenska modellen är död. Var tionde person i arbetsmarknadspolitiska åtgärder är förpassad till ett sidosystem i kommunal regi. Där återfinns de minst etablerade grupperna: ofta unga immigranter och ensamstående kvinnor. Vattendelaren är ekonomisk. De som tvingas leva på socialbidrag hamnar också i aktivitetsprogram av tvivelaktigt värde. Den klassiska fattigvårskopplingen har därmed återkommit i svensk arbetsmarknadspolitik. Denna grupp syns inte heller i arbetslöshetsstatistiken."

Stadens majoritet kan inte stillatigande sitta med armarna i kors utan måste nu initiera en politisk diskussion i ansvarsfrågan kring arbetslösheten dess ansvar och kostnader.

Jag förslår att kommunfullmäktige beslutar

att Stockholms stad uppvaktar regeringen för att komma tillrätta med ansvarsfrågan samt finansieringen för arbetsmarknadspolitiken gällande samtliga arbetslösa grupper

Det är därutöver angeläget, att ha en helhetssyn och inte en splittrad bild när arbetsmarknadsfrågor diskuteras liksom ett statistiskt underlag som inkluderar samtliga arbetslösa.

Att i samband med detta också konstruera någon form av uppföljningssystem i staden, som snabbt kan ge besked på hur länge den enskilde varit arbetslös, vilken typ av arbetsmarknadsproblem som finns, vilka åtgärder som vidtagits av staden och eventuellt staten, varaktighet och resultat av dessa

Stockholm den 30 april 2004

Yvonne Fernell-Ingelström